

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Webinarium

UBEZPIECZENIA W CZASIE INFLACJI

27.09.2023

ORGANIZATOR WEBINARIUM
BIURO RZECZNIKA FINANSOWEGO

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

PREZENTUJE

MAREK KUROWSKI

Główny specjalista
Departament Klienta Rynku
Ubezpieczeniowo-Emerytalnego
Biuro Rzecznika Finansowego

Rzecznik
Finansowy

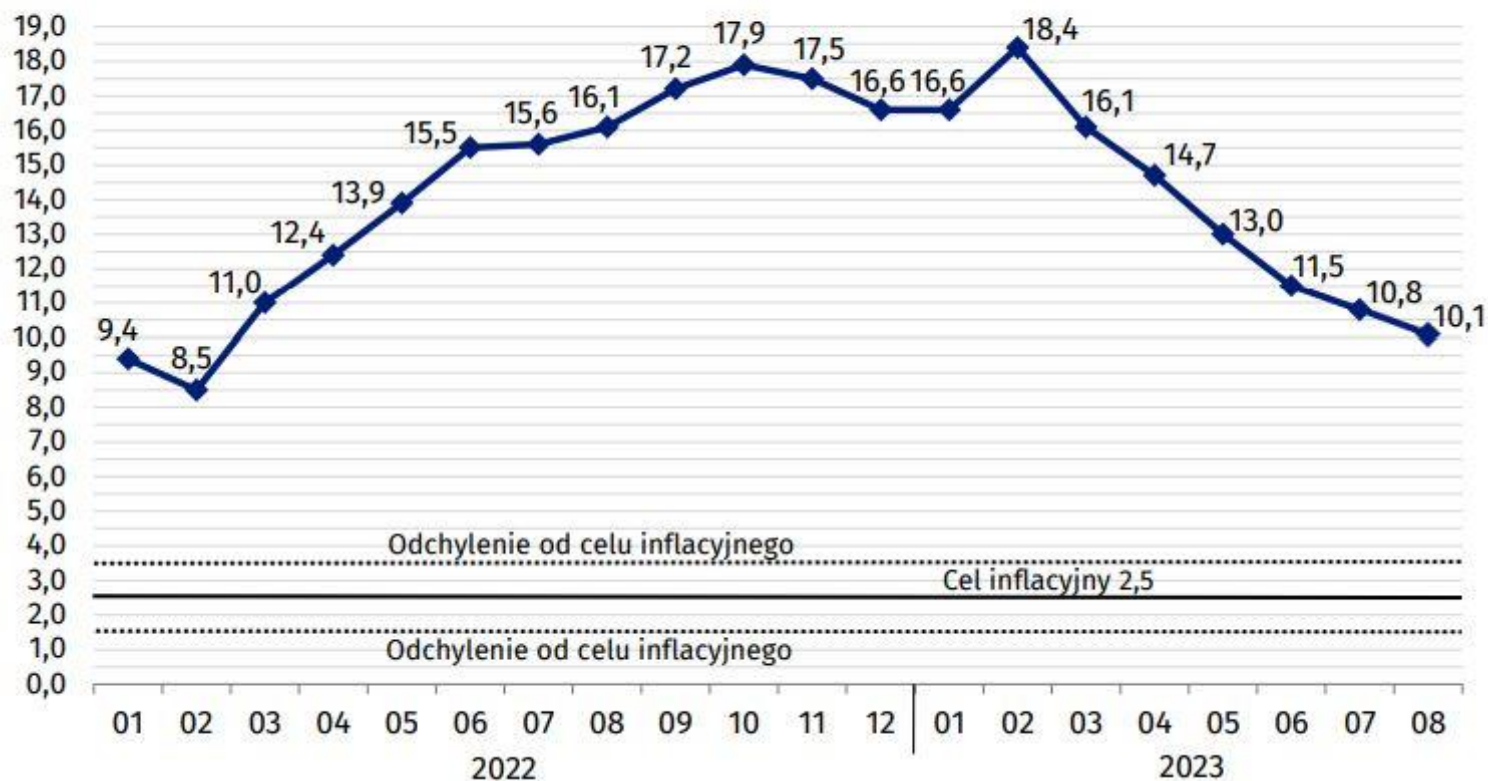
www.rf.gov.pl

01

WPROWADZENIE

JAK INFLACJA WPŁYWA NA UBEZPIECZENIA?

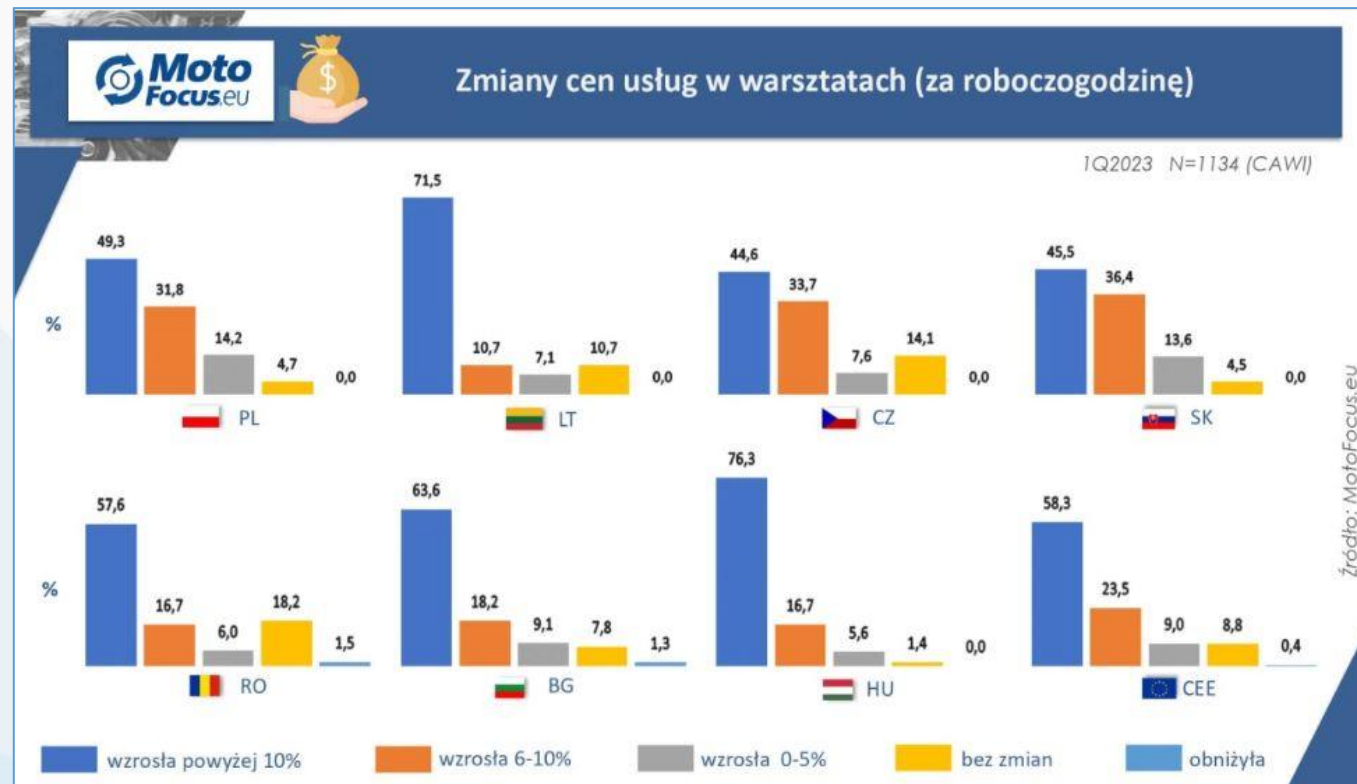
Wykres 4. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego (w %)

- Inflacja prowadzi do spadku wartości pieniądza.** Wartość oszczędności, płac i innych dochodów spada wraz ze wzrostem cen, co prowadzi do spadku bogactwa gospodarstw domowych.
- Spadająca inflacja nie oznacza spadku cen!** Spadająca inflacja oznacza jedynie tyle, że ceny rosną w danej chwili nieco wolniej.

Wysokość inflacji jest wartością uśrednioną – jedne produkty mogą drożeć szybciej, a inne wolniej.

CENY W BUDOWNICTWIE (I pół. 2023)	Wzrost do roku poprzedniego
Budynki jednorodzinne bez piwnicy	112,3
Budynki jednorodzinne z piwnicą	113,0
Tynki	116,5
Malowanie	117,5
Roboty z gipsu	119,9
Pokrycia dachowe	114,1
Instalacje kanalizacyjne	115,4

Źródło: GUS - *Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej*
w sierpniu 2023 r.

Źródło: MotoFocus.eu

INFLACJA (3)

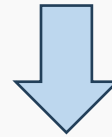
JAK INFLACJA WPŁYWA NA UBEZPIECZENIA?

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

INFLACJA ROSZCZEŃ – wraz ze wzrostem inflacji rosną koszty odszkodowań pod wpływem wzrostu cen towarów i usług potrzebnych do odtworzenia utraconego majątku lub opłacenia świadczeń.

PRESJA NA CENY UBEZPIECZEŃ

PROBLEM NIEDOUBEZPIECZENIA – niedostosowanie sumy ubezpieczenia do wartości ubezpieczanego majątku.

Gdy suma ubezpieczenia zostanie nieodpowiednio dobrana (określona), może się zdarzyć, że wysokość odszkodowania nie pozwoli na pokrycie strat i kosztów, co za tym idzie nie pozwoli na doprowadzenie zniszczonego mienia do stanu sprzed zdarzenia ubezpieczeniowego. Ma to szczególne znaczenie w przypadku ubezpieczeń zawieranych dobrowolnie, takich jak ubezpieczenia mieszkań i domów czy też ubezpieczeń pojazdów – auto casco.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

02

NIEDOUBEZPIECZENIE

DLACZEGO SUMA UBEZPIECZENIA MA ZNACZENIE?

SUMA UBEZPIECZENIA (1)

DLACZEGO WARTO SIĘ NIĄ INTERESOWAĆ?

Suma ubezpieczenia określa wysokość maksymalnego odszkodowania lub świadczenia, jakie można uzyskać od ubezpieczyciela w ramach zawartej polisy. Ubezpieczyciel pokrywa szkody tylko do wartości sumy ubezpieczenia.

- Jeżeli oszacujemy wartość domu letniskowego na 100 tysięcy złotych i taką sumę ubezpieczenia wpiszemy do polisy (wniosku), a następnie w wyniku pożaru dom ten ulegnie całkowitemu zniszczeniu, to ubezpieczyciel wypłaci nam odszkodowanie maksymalnie w wysokości 100 tysięcy złotych.
- Analogicznie w przypadku ubezpieczenia auto casco, jeżeli wartość samochodu zostanie ustalona na 50 tysięcy złotych, to w przypadku kradzieży pojazdu ubezpieczyciel powinien nam wypłacić 50 tysięcy złotych za jego utratę, jeżeli zawarliśmy umowę ze stałą sumą ubezpieczenia.

SUMA UBEZPIECZENIA (2)

NIEBEZPIECZEŃSTWO POZORNÝCH OSZCZĘDNOŚCI

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Sumę ubezpieczenia ustala się przed zawarciem umowy i od niej m.in. zależy wysokość składki. Im większa suma ubezpieczenia tym większa składka.

- Niekiedy w celu uzyskania niższej ceny ubezpieczenia dochodzi do ustalania sumy ubezpieczenia poniżej wartości ubezpieczanego majątku.
- Takie oszczędności wywołują negatywne skutki w przypadku wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, gdy okazuje się, że odszkodowanie wypłacone przez ubezpieczyciela nie pozwala na odtworzenie utraconego majątku.
- Wtedy może się okazać, że przy niedoubezpieczeniu domu, kilkadziesiąt pozornie zaoszczędzonych złotych na składce skutkuje następnie stratą kilkunastu jak nie kilkudziesięciu tysięcy złotych w przypadku całkowitego zniszczenia ubezpieczonego majątku w wyniku zdarzeń losowych określonych w polisie (np. pożaru czy powodzi).
- Suma ubezpieczenia ustalana jest w momencie podpisywania umowy, ale w większości umów zakłady ubezpieczeń dopuszczają zmianę sumy ubezpieczenia w trakcie trwania ochrony.
- Najczęstszym przypadkiem aktualizacji sumy ubezpieczenia może być fakt remontu starego domu, poprawa standardu jego wykończenia, zakup drogiego wyposażenia. Wzrost sumy ubezpieczenia może być także podyktowany wzrostem rynkowej wartości mienia (np. wzrost cen dóbr na rynku w wyniku inflacji).

SUMA UBEZPIECZENIA (3) CZY MOŻE ULEC ZMIANIE?

Suma ubezpieczenia może być stała lub zmienna.

STAŁA SUMA UBEZPIECZENIA – stosowana jest zazwyczaj w ubezpieczeniach auto casco. Zapisanie stałej sumy ubezpieczenia w umowie daje nam gwarancję utrzymania wartości sumy ubezpieczenia niezależnie od faktycznej utraty wartości ubezpieczonego mienia. Oznacza to, że np. w razie uszkodzenia samochodu, do wyliczenia należnego odszkodowania zostanie przyjęta jego wartość z dnia zawierania polisy, a nie z dnia szkody. **Opcja ubezpieczenia na stałą sumę jest zazwyczaj dodatkowo płatna.** Polecana jest szczególnie właścicielom aut nowych i wartościowych.

Posiadanie stałej sumy ubezpieczenia nie oznacza braku możliwości potrącenia przez zakład ubezpieczeń tzw. **franszyzy redukcyjnej** lub zastosowaniu klauzuli **udziału własnego**. To oddzielna klauzula, która może łączyć się ze stałą sumą ubezpieczenia.

ZMIENNA SUMA UBEZPIECZENIA – wysokość sumy ubezpieczenia nie jest jednakowa. Zmienna (redukcyjna) suma ubezpieczenia oznacza, że suma ubezpieczenia jest pomniejszana o wartość odszkodowań wypłaconych w trakcie obowiązywania polisy. Z tym rozwiązaniem spotkać się można w umowach ubezpieczeń domów i mieszkań. Jest to o tyle racjonalne, że w przypadku ubezpieczeń mieszkaniowych zawieranych przeważnie na okres jednego roku, więcej niż jedna szkoda w ciągu roku zdarza się stosunkowo rzadko.

NIEDOUBEZPIECZENIE DLACZEGO JEST GROŻNE?

Niedoubezpieczenie w ubezpieczeniach majątkowych jest to sytuacja, gdy suma ubezpieczenia jest niższa niż faktyczna wartość przedmiotu ubezpieczenia.

- Największy problem, związany z niedoubezpieczeniem mienia pojawia się w przypadku zajścia szkód całkowitych. Ubezpieczony musi samodzielnie dofinansować naprawę, odbudowę lub zakup nowej rzeczy lub nieruchomości, gdyż wypłacone odszkodowanie będzie niewystarczające na pokrycie powstałej szkody.
- **Niedoubezpieczenie jest niekorzystne dla osób ubezpieczonych, gdyż w przypadku wystąpienia szkody odszkodowanie wypłacone przez ubezpieczyciela nie pozwoli w pełni na odtworzenie majątku.**
- Niedoubezpieczenie może być także skutkiem inflacji – w trakcie jej trwania dochodzi do wzrostu wartości ubezpieczonego mienia przy jednoczesnym utrzymaniu poziomu sumy ubezpieczenia wskazanego w umowie. Najgorszą sytuacją jaka może spotkać osobę ubezpieczającą swój majątek jest pierwotne zaniżenie sumy ubezpieczenia (poprzez złe oszacowanie wartości posiadanego mienia), a następnie wystąpienie zjawiska inflacji, która tą dysproporcję jeszcze pogłębi.

NADUBEZPIECZENIE

DLACZEGO JEST NIEKORZYSTNE?

Nadubezpieczenie w ubezpieczeniach majątkowych jest to sytuacja, gdy suma ubezpieczenia jest wyższa niż faktyczna wartość przedmiotu ubezpieczenia.

- Nadubezpieczenie wynika z przeszacowania majątku i skutkuje zapłatą składki w zawyżonej wysokości.
- **Nadubezpieczenie jest niekorzystne dla osób ubezpieczonych, ponieważ nie tylko zapłacą oni wyższą składkę za ubezpieczenie, ale także nigdy nie otrzymają odszkodowania w maksymalnej wysokości sumy ubezpieczenia, gdyż odszkodowanie wypłacone przez ubezpieczyciela będzie zawsze określone tylko do poziomu poniesionych szkód, czyli faktycznej wartości utraconego lub zniszczonego mienia.**

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

03

NIEDOUBEZPIECZENIE SAMOCHODU

JAKA SUMA UBEZPIECZENIA W AUTO CASCO?

NIEDOUBEZPIECZENIE SAMOCHODU (1)

WARTOŚĆ POJAZDU W CZASIE

- Zawirowania w łańcuchu dostaw spowodowane epidemią koronawirusa oraz wysoka inflacja powodują, że ceny nowych i używanych samochodów rosną. Oznacza to, że **ubezpieczając samochód na kolejny okres (zazwyczaj roczny) trzeba zadbać, aby suma ubezpieczenia auto casco odzwierciedlała wartość pojazdu nie tylko w momencie zawierania umowy, ale także przy jej końcu.**
- Ubezpieczając dziś samochód wartości np. 80 tysięcy złotych trzeba pamiętać, że cena rynkowa podobnego samochodu (tego samego typu, rocznika, wyposażenia i przebiegu) może być po kilku miesiącach już o kilka tysięcy wyższa, a odszkodowanie wypłacone przez ubezpieczyciela nie będzie mogło przekroczyć wysokości sumy ubezpieczenia wyrażonej na polisie. Odszkodowanie za szkodę całkowitą (czyli gdy, koszty naprawy przekraczają wartość pojazdu w momencie kolizji) może nie starczyć zatem na zakup pojazdu podobnej klasy i standardu powodując realną stratę po stronie właściciela pojazdu.

Zawierając ubezpieczenie auto casco warto w czasach inflacji zapytać ubezpieczyciela lub jego agenta o możliwości zwiększenia sumy ubezpieczenia i odpowiednio zawrzeć umowę za nieco wyższą składkę, która będzie antycypowała możliwy wzrost wartości naszego samochodu w trakcie obowiązywania polisy.

NIEDOUBEZPIECZENIE SAMOCHODU (2)

SUMA UBEZPIECZENIA W AUTO CASCO

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Wycena wartości pojazdów dla ustalenia sumy ubezpieczenia auto casco odbywa się na dwa sposoby:

1. Przy ubezpieczeniu **auto casco nowych pojazdów** ubezpieczyciele dokonują wyceny samochodu do sumy ubezpieczenia **na podstawie dowodu zakupu** (faktury) wystawionego przez dealera samochodowego.
2. Przy ubezpieczeniu **auto casco pojazdów używanych** ubezpieczyciele określają ich wartość **na podstawie katalogów wartości rynkowej samochodów** (np. Eurotax-Carwert, Info-Ekspert), które uwzględniają markę, typ, model, wyposażenie, rocznik i przebieg danego pojazdu.

W obu przypadkach wielu ubezpieczycieli - na prośbę klienta - zgadza się na zwiększenie sumy ubezpieczenia auto casco o 10-15% od wartości wynikającej z cen katalogowych samochodów używanych czy zapłaconych faktur za zakup pojazdów nowych.

NIEDOUBEZPIECZENIE SAMOCHODU (3)

POJAZDY W LEASINGU LUB KREDYCIE

- W przypadku kradzieży lub szkody całkowitej pojazdu leasingowanego lub kupionego w kredycie już po roku od początku umowy kredytowej/leasingowej odszkodowanie z ubezpieczenia auto casco nie wystarczy na pokrycie kosztów powstałych z utratą samochodu.
- Np. kupując samochód na kredyt na 5 lat za 80 tysięcy złotych po trzech latach jego suma ubezpieczenia auto casco będzie wynosić 50 tysięcy. Przy jego kradzieży lub poważnej kolizji ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie tylko w wysokości 50 tysięcy (w przypadku szkody całkowitej pomniejszone o wartość wraku samochodu).
- Aby zabezpieczyć się na taką sytuację, można zawrzeć **ubezpieczenie GAP od utraty wartości pojazdu** (*Guaranteed Asset Protection*) występujące w różnych wariantach.
- W przedstawionym powyżej przykładzie oznacza to, że przy kradzieży pojazdu w trzecim roku umowy z ubezpieczenia GAP kredytobiorca uzyska 30 tysięcy złotych, co pozwoli na uregulowanie wobec banku pozostałych rat za samochód.

Ubezpieczenie GAP jest z reguły zawierane na kilka lat, a odszkodowanie jest wypłacane w przypadku stwierdzenia kradzieży lub szkody całkowitej auta w wysokości utraty wartości pojazdu w czasie, tj. różnicy między wartością pojazdu w momencie zawarcia ubezpieczenia GAP a wartością pojazdu w momencie szkody.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

04

NIEDOUBEZPIECZENIE DOMU/MIESZKANIA

JAK ROZSĄDNIIE UBEZPIECZYĆ DOM/MIESZKANIE?

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (1)

JAK INFLACJA WPŁYWA NA NIEDOUBEZPIECZENIE DOMU/MIESZKANIA?

- W przypadku ubezpieczeń nieruchomości problem niedoubezpieczenia może wynikać z faktu, że zwłaszcza w dużych aglomeracjach miejskich wartość domów i mieszkań wzrasta, a **suma ubezpieczenia na polisie zawieranej często od lat u tego samego ubezpieczyciela nie zostaje odpowiednio podwyższona.**
- Inflacyjne zagrożenie z niedoubezpieczeniem w ubezpieczeniach domów i mieszkań związane jest nie tylko ze wzrostem wartości nieruchomości, lecz z **rosnącą luką pomiędzy cenami nabycia przedmiotów wchodzących w skład ruchomości domowych w przeszłości a aktualnymi ich cenami**, które będzie trzeba zapłacić przy ich zastąpieniu po ewentualnym zniszczeniu lub utracie.
- Trzeba pamiętać, że ruchomości domowe są odrębnym i niekoniecznym elementem przedmiotu ubezpieczeń mieszkaniowych, często także z innym zakresem ryzyk (np. kradzieży z włamaniem), co sprawia, że występują w ofertach ubezpieczycieli jako opcja i dla nich suma ubezpieczenia jest określana osobno.
- Ubezpieczający, powodowani chęcią zapłacenia niższej składki, dość pochoinnie zawierają umowy, gdzie ubezpieczyciele będą wypłacać **odszkodowania według wartości rzeczywistej**, tj. pomniejszone o stopień technicznego zużycia mienia, co jest kolejnym czynnikiem niedoubezpieczenia.

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (2) NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ PRZY ZAWIERANIU UMOWY?

1

Pierwszy krokiem, aby skutecznie zabezpieczyć się przed skutkami inflacji przy ubezpieczeniu mieszkań lub domów jest weryfikacja sum ubezpieczenia dotychczas przyjmowanych na polisach wartości.

- ✓ **Substancja budynku/mieszkania, tzw. „mury”**
- ✓ **Trwałe elementy wyposażenia**
- ✓ **Ruchomości domowe**

2

Po drugie, aby skutecznie zabezpieczyć się przed skutkami inflacji przy ubezpieczeniu mieszkań lub domów ważny jest dobór standardu odszkodowawczego, tj. określenia według jakiej wartości będzie wypłacane odszkodowanie:

- ✓ **Wartość rzeczywista**
- ✓ **Wartość odtworzeniowa (nowa)**
- ✓ **Wartość rynkowa**

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (3)

WERYFIKACJA SUMY UBEZPIECZENIA

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA:

- ✓ **Substancja budynku/mieszkania, tzw. „mury”**
- ✓ **Trwałe elementy wyposażenia**
- ✓ **Ruchomości domowe**

- Ubezpieczyciele różnie kształtują swoje produkty i w przyjmowanych przez siebie definicjach OWU mogą łączyć trwałe elementy wyposażenia z bądź z substancją budynku/mieszkania lub też z ruchomościami domowymi.
- Dobór zakresu polisy, tzn. które z powyższych elementów przedmiotu ubezpieczenia nieruchomości wejdą w zakres ochrony świadczonej przez ubezpieczyciela, powinien zależeć tutaj od konkretnych indywidualnych potrzeb ubezpieczających.

Suma ubezpieczenia powinna być zatem dobrana odpowiednio do wartości każdego z elementów przedmiotu ubezpieczenia nieruchomości: substancji nieruchomości, trwałych elementów wyposażenia oraz ruchomości domowych.

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (4)

WARTOŚĆ UBEZPIECZENIA

- Suma Ubezpieczenia i Wartość Ubezpieczenia nie są pojęciami tożsamymi.
- Suma ubezpieczenia określana jest w każdej umowie ubezpieczenia i stanowi maksymalną wysokość odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.
- Wartość ubezpieczenia to faktyczna wartość ubezpieczonego mienia tj. wartość, za którą możemy odtworzyć uszkodzone mienie albo nabyć nowe o takich samych parametrach albo jest to kwota, którą możemy otrzymać w przypadku sprzedaży danego składnika naszego majątku.
- Wartość ubezpieczenia może być ustalana **trzema sposobami**:

- ✓ **Wartość rzeczywista**
- ✓ **Wartość odtworzeniowa (nowa)**
- ✓ **Wartość rynkowa**

Najkorzystniejszą sytuacją dla ubezpieczonego jest, gdy suma ubezpieczenia odpowiada wartości ubezpieczenia.

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (5)

WARTOŚĆ UBEZPIECZENIA (2)

Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela i powinna odpowiadać wartości ubezpieczanych przedmiotów.

WARTOŚĆ ODTWORZENIOWA (NOWA)

odpowiada kosztom przywrócenia mienia do stanu poprzedniego (do stanu nowego), lecz nie ulepszanego.

W przypadku ruchomości domowych wartość odtworzeniowa może oznaczać koszty zakupu nowego przedmiotu lub najbardziej zbliżonego rodzaju / marki.

WARTOŚĆ RZECZYWISTA

odpowiada wartości odtworzeniowej (nowej) pomniejszonej o faktyczne zużycie, czyli wartość będącą iloczynem stopnia zużycia technicznego i wartości nowej.

Wartość rynkowa: w przypadku szkody całkowitej wartość może być wyliczana na podstawie wartości mieszkania / domu w oparciu o ceny rynkowe w danej okolicy.

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (6)

JAK OKREŚLIĆ WARTOŚĆ UBEZPIECZENIA MIESZKANIA?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Jeżeli ubezpieczamy **mieszkanie w budynku wielorodzinnym** to suma ubezpieczenia przeważnie jest określana **według jego wartości rynkowej**, tj. według wartości jaką właściciel otrzymałby w przypadku sprzedaży mieszkania na rynku. Takie odszkodowanie dostaniemy wtedy, gdy nastąpi tzw. szkoda całkowita, tzn. całkowite zniszczenie substancji mieszkania.

Najlepiej jak takiej **wyceny wartości rynkowej dokonuje rzeczoznawca majątkowy**, ale można ją również wykonać samemu dokonując oszacowania na podstawie średnich cen rynkowych mieszkań podobnych do naszego pod względem miejsca, wykończenia i wyposażenia. Można wykorzystać do tego kalkulatory wycen nieruchomości dostępne na różnych portalach internetowych.

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (7)

JAK OKREŚLIĆ WARTOŚĆ UBEZPIECZENIA DOMU?

- Przy ubezpieczaniu **domu, budynku gospodarczego lub czy domku letniskowego** (a także u niektórych ubezpieczycieli mieszkanie) to **suma ubezpieczenia jest dostosowywana do wartości odtworzeniowej** (czasami nazywanej wartością nową), tj. do kosztów ewentualnej odbudowy ubezpieczanych budynków do stanu nowego, nie polepszono w stosunku do stanu w dnia zawierania umowy.
- W przypadku szkody całkowitej, np. czy całkowitej degradacji budynku w wyniku pożaru czy eksplozji, otrzymamy zatem odszkodowanie wyliczone według kosztów pozwalających na odbudowanie tego obiektu przy zastosowaniu technologii stosowanych przy jego wznoszeniu (ewentualnie technologii aktualnych), jednakże pomniejszonej o koszty ich technicznego zużycia (amortyzacji) w okresie obowiązywania umowy.
- Praktycznie nie będąc rzeczoznawcą majątkowym nie sposób samemu obliczyć wartość odtworzeniową danej nieruchomości. Dlatego też przy zawieraniu lub odnowieniu ubezpieczenia należy poprosić ubezpieczyciela lub agenta ubezpieczeniowego o dokonanie aktualnego oszacowania sumy ubezpieczenia dostosowanego do aktualnych parametrów wartości odtworzeniowej danego budynku przyjmowanych przez ubezpieczyciela przy likwidacji szkód.
- Przy zawieraniu ubezpieczenia online suma ubezpieczenia i odpowiadająca jej składka będą także wyliczona według algorytmów systemów stosowanych przez ubezpieczycieli.
- Trzeba pamiętać, że ubezpieczyciele przy przyjmowaniu wartości odtworzeniowej jako sumy ubezpieczenia stosują limity wieku budynków w powiązaniu z ich konstrukcją (np. budynki niepalne nie starsze niż 30 lat).

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (8)

NIEBEZPIECZEŃSTWA UBEZPIECZENIA WEDŁUG WARTOŚCI RZECZYWISTEJ

- **Jeżeli ubezpieczyciel uzna, że ubezpieczany budynek nie kwalifikuje się według przyjętych przez niego parametrów do określenia sumy ubezpieczenia według wartości odtworzeniowej, to przy ubezpieczeniu zostanie zastosowana wartość rzeczywista, która odpowiada wartości odtworzeniowej pomniejszonej o stopień zużycia technicznego w momencie zawierania umowy.**
- Należy pamiętać, że sumy ubezpieczenia wykazane na polisie będą dotyczyły maksymalnych kwot odszkodowań możliwych do wypłacenia przez ubezpieczycieli, tj. w sytuacji wystąpienia szkód całkowitych. **Jeżeli wystąpią szkody częściowe**, np. gdy zniszczeniu ulegnie tylko część ubezpieczanej substancji – dach, ściany instalacje - czy konkretne rzeczy wchodzące w skład ruchomości domowych **ubezpieczyciele mogą przyjmować/proponować różne metody odszkodowawcze: wartość odtworzeniową (nową) lub wartość rzeczywistą.** Przy szkodach częściowych wartość odtworzeniowa (nowa) będzie oznaczała koszty naprawy lub zakupu zniszczonego mienia, a wartość rzeczywista to koszty naprawy lub zakupu zniszczonego mienia pomniejszone o stopień zużycia technicznego (amortyzację).
- Pomniejszenie odszkodowania o zużycie techniczne (amortyzację) jest – zwłaszcza w czasach wzrostu cen i usług - odbierane przez ubezpieczonych dosyć boleśnie, gdyż wiąże się z koniecznością dopłaty do kosztów odtworzenia poniesionych strat materialnych, bo należne odszkodowanie wypłacane przez ubezpieczycieli nie starcza na całkowite pokrycie powstałych kosztów.

Remedium na takie sytuacje jest zawieranie umów ubezpieczenia domów i mieszkań w standardzie wartości odtworzeniowej (nowej), co wiąże się jednak z zapłatą wyższej składki ubezpieczeniowej.

NIEDOUBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (9)

UMOWY ZWIĄZANE Z KREDYTEM HIPOTECZNYM

- Do problemu niedoubezpieczenia dochodzi często, gdy ubezpieczenie nieruchomości jest zabezpieczeniem kredytu hipotecznego. Umowy ubezpieczenia zawierane jako formy zabezpieczenia kredytu hipotecznego często bywają ograniczone tylko do ubezpieczania substancji nieruchomości, tzw. „murów” (ewentualnie wraz z elementami trwałego wyposażenia, jeżeli one także były przedmiotem kredytowania).
- Umowy takie są oferowane przez banki, które zasadniczo nie są zainteresowane ubezpieczeniem ruchomości domowych znajdujących się w kredytowanych przez nie nieruchomościach, gdyż nie są one przedmiotem kredytu hipotecznego. Ponadto, bankom wystarcza, aby suma ubezpieczenia została określona tylko do wysokości udzielonego kredytu hipotecznego finansującego zakup nieruchomości, mimo że wartość rynkowa lub odtworzeniowa nieruchomości jest wyższa.
- **W takich przypadkach właściciel kredytowanej nieruchomości, aby uniknąć kłopotów wynikających z niedoubezpieczenia, powinien:**
 - 1) rozważyć podniesienie sumy ubezpieczenia do aktualnej wartości rynkowej lub odtworzeniowej w przypadku mieszkania lub aktualnej wartości odtworzeniowej w przypadku domu,**
 - 2) rozważyć potrzebę ubezpieczenia ruchomości domowych.**
- Banki muszą uznawać umowy ubezpieczenia nieruchomości przedstawione przez klienta o szerszym niż wymagany w umowie kredytowej zakresie i sumie ubezpieczenia, o ile na umowie zostanie zapisana cesja na rzecz banku z ubezpieczenia substancji („murów”) kredytowanej nieruchomości do wysokości udzielonego kredytu.

UPEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH (1) JAK OKREŚLIĆ WARTOŚĆ I SUMĘ UBEZPIECZENIA?

- Praktycznie we wszystkich ofertach ubezpieczycieli ubezpieczenie ruchomości domowych występuje jako opcja, dla których w polisie przyjmuje się osobną sumę ubezpieczenia. Można także dokonać ubezpieczenia ruchomości domowych poprzez osobną polisę.
- W niektórych produktach można połączyć ubezpieczenie trwałego wyposażenia mieszkania z ubezpieczeniem ruchomości, a substancja nieruchomości (mury) jest ubezpieczana wtedy osobno w innej polisie (np. poprzez ubezpieczanie całej nieruchomości w przypadku spółdzielni lub wspólnoty mieszkaniowej).
- Warto więc sprawdzić, czy nasza polisa faktycznie obejmuje ten element ubezpieczenia domu lub mieszkania jakim są ruchomości domowe i czy suma ubezpieczenia odpowiada aktualnemu stanowi naszego majątku przechowywanego w domu.
- **Wycena wartości ruchomości domowych powinna opierać się na szczegółowej liście przedmiotów znajdujących się na wyposażeniu mieszkania czy domu, przy czym dla każdego przedmiotu powinniśmy określić jego wartość w oparciu o aktualne ceny identycznych lub bardzo podobnych produktów oferowanych aktualnie na rynku.**
- Jednak często ubezpieczyciele lub agenci ubezpieczeniowi pomagają dokonać uproszczonego szacunku wartości ruchomości domowych określając ją jako np. 10% procent wartości sumy ubezpieczenia substancji nieruchomości (tzw. „murów”). W niektórych produktach są też tak sformułowane zapisy w ogólnych warunkach ubezpieczeń (OWU).

UPEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH (2)

JAK OKREŚLIĆ WARTOŚĆ I SUMĘ UBEZPIECZENIA? (cd)

- Występuje także możliwość określenia **wartości ruchomości domowych metodą na pierwsze ryzyko**. Rozwiązanie takie spotykane jest w przypadku ubezpieczenia od ryzyka kradzieży, w którym **suma ubezpieczenia odzwierciedla maksymalną wartość potencjalnej szkody, jaka może powstać w efekcie pierwszego zdarzenia losowego** (kradzieży z włamaniem). Pozwala to określić sumę ubezpieczenia w wysokości niższej niż suma wartości wszystkich przedmiotów należących do ruchomości domowych. Takie rozwiązanie sprawdza się, gdy występuje niskie prawdopodobieństwo jednorazowego zniszczenia/utruty całości ubezpieczonego majątku (np. wyniesienia wszystkich mebli i przedmiotów wartościowych przez złodzieja).
- **Wyjątkowo cenne przedmioty wchodzące w skład ruchomości domowych** (przedmioty artystyczne, przedmioty zabytkowe, instrumenty muzyczne) są objęte dodatkowymi wymogami OWU (specjalne zabezpieczenia mienia wartościowego przed kradzieżą, dokumenty potwierdzające nabycie/własność), **są ubezpieczane za dodatkową składką i wykazywane na polisie**. Ich ewentualny wzrost wartości należy także odpowiednio aktualizować przy kolejnym odnowieniu polisy.
- Trzeba także pamiętać, że dla pewnych klas ruchomości domowych (np. gotówka, przedmioty przechowywane w piwnicy lub garażu), ubezpieczyciele wprowadzają limity odszkodowań (np. 5 tysięcy złotych dla gotówki).

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

05

NIEDOUBEZPIECZENIE W UBEZPIECZENIACH OSOBOWYCH

SUMY UBEZPIECZENIA W UBEZPIECZENIACH PODRÓŻY NA CO ZWRÓCIĆ SZCZEGÓLNA UWAGĘ

Roztropne określenie sumy ubezpieczenia przy ubezpieczeniu:

- ✓ **Ubezpieczeniu Kosztów Leczenia Zagranicą**
- ✓ **Ubezpieczeniu OC w podróży**

(UE; inne kraje; USA, Kanada, Australia)

Po pandemii oraz na skutek inflacji wzrosły na całym świecie koszty leczenia i usług medycznych. Zawieranie umów w niskimi sumami ubezpieczenia (takimi jak w latach poprzednich) może okazać się niewystarczające.

SUMY UBEZPIECZENIA W UBEZPIECZENIACH PODRÓŻY POZIOM ŚWIADCZEŃ ZE STRONY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

1. W UBEZPIECZENIU KOSZTÓW LECZENIA I TRANSPORTU (TRANSPORT NIE WE WSZYSTKICH OFERTACH)

- sumy są określane od 100 tysięcy do 2 milionów zł
- w najbogatszych wariantach ofertach koszty nielimitowane!

2. W UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

- różnice w wysokości sum są olbrzymie pomiędzy poszczególnymi wariantami i na szkody osobowe i majątkowe (od 50 tysięcy do 1,5 miliona zł)

3. W UBEZPIECZENIU NASTĘPSTWA NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

- są zróżnicowane (od kilku tysięcy do 100 tysięcy zł, czasami więcej)
- możliwość kumulacji świadczeń z różnych umów ubezpieczenia osobowego

4. KOSZTY TRANSPORTU (W RAMACH KOSZTÓW LECZENIA LUB ASSISTANCE)

- pokrycie kosztów repatriacji jest bardzo istotnym elementem kształtowania ochrony (najlepiej powyżej 100 000 zł)

UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE CZY WARTO INDEKSOWAĆ SKŁADKĘ

- W ubezpieczeniach na życie, nie ustala się granicy odpowiedzialności ubezpieczyciela, ale określoną kwotę, która wypłacana jest w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego (choroby, śmierci bądź niezdolności do pracy).
- Suma ubezpieczenia w polisie na życie, a także umowach dodatkowych jest zwyczajowo stała. Można jednak ubiegać się o jej zwiększenie w określonych sytuacjach, np. gdy powiększa się rodzina albo ubezpieczony zaciąga kredyt hipoteczny. Wszystko zależy od warunków na jakich umowa została zawarta.
- Przy umowach ubezpieczenia na życie, które są zawierane na wiele lat można spotkać się z tzw. **indeksacją składki**, czyli podwyższeniem sumy ubezpieczenia i składki o wskaźnik inflacji. Skorzystanie z tej propozycji nie jest obowiązkowe (chyba, że w umowie postanowiono inaczej).
- Indeksacja składki dokonywana jest raz w roku, w rocznicę podpisania umowy ubezpieczeniowej.
- Celem indeksacji jest przede wszystkim ochrona przed inflacją, tj. dążenie do utrzymania siły nabywczej deklarowanej sumy ubezpieczenia (w przypadku śmierci ubezpieczonego, świadczenie które otrzyma osoba uposażona w dużo większym stopniu zaspokoi jej potrzeby finansowe).
- **Skorzystanie z indeksacji składki powinno zależeć od tego, czy dochody (wynagrodzenie) ubezpieczającego podążają za inflacją oraz od tego jak wygląda jego aktualna sytuacja rodzinna.**

PODSUMOWANIE

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ W CELU UNIKNIĘCIA NIEDOUBEZPIECZENIA

**Rzecznik
Finansowy**
www.rf.gov.pl

JAK NAJDOKŁADNIEJ OSZACOWAĆ WARTOŚĆ MAJĄTKU Z UWZGLĘDNIENIEM SPOSOBU LIKWIDACJI SZKODY WSKAZANEGO W UMOWIE UBEZPIECZENIA.

STWORZYĆ SZCZEGÓŁOWE WYKAZY MIENIA DO UBEZPIECZENIA (CO POZWOLI PRECYZYJNIE OKREŚLIĆ SUMY UBEZPIECZENIA NP. MASZYN, URZĄDZEŃ, RUCHOMOŚCI DOMOWYCH).

ROZWAŻYĆ ZAKUP KLAUZUL DODATKOWYCH, TAKICH JAK KLAUZULA STAŁEJ SUMY UBEZPIECZENIA, POLISY Z NIEREDUKCYJNĄ SUMĄ UBEZPIECZENIA.

W ZAKRESIE UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE I PRYWATNYCH EMERYTUR NALEŻY PRZYJAĆ PERSPEKTYWĘ DŁUGOTERMINOWĄ I ROZWAŻYĆ INDEKSACJĘ SUMY UBEZPIECZENIA

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

**DZIĘKUJEMY
ZA UWAGĘ**

